

[NIEOPUBLIKOWANE, RĘKOPIS !!!!]

ŹRÓDLAK Wojciech

kustosz Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi

Skorowidz OSOBOWY **ikonografii łódzkiej do „Łodzi w Ilustracji”** (dodatek ilustrowany do „Kuriera Łódzkiego” w okresie 24 VIII 1924 – 27 VIII 1939)

**>> ostatni opracowany numer „Łodzi w Ilustracji”:
nr 52, z 24 XII 1937 r. <<**

<http://bcu1.lib.uni.lodz.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=6>

© korzystaj do woli z tych informacji, ale nie zapomnij w odsyłaczu
podziękować; uzupełnienia, korekty i uwagi mile widziane

UWAGA:

KORZYSTAJ Z PRZYCISKU „PLAN DOKUMENTU”, KTÓRY ZNAJDZIESZ NA PASKU W GÓRZE EKRANU (lupa na tle ikony dokumentu), ŻEBY POZNAĆ OGÓLNE STRUKTURĘ HASEŁ LUB SZYBKO ODNALEŹĆ POSZUKIWANE HASŁO.

WSTĘP

Zasady opisów

1. Wszelkie informacje o danej osobie zawarte w opisach pochodzą z podpisów pod zdjęciami opublikowanymi w „Łodzi w Ilustracji”. Jeżeli zostały rozszerzone w oparciu o inne materiały, to wymieniono je w „Bibliografii” danej osoby.
2. **Obecne informacje o danej osobie służą tylko do jej aktualnej identyfikacji i mają wyłącznie charakter roboczy. Ustalenie w miarę dokładnych życiorysów jest zaplanowane na drugi etap prac nad bibliografią. Nie wykluczone więc, że obecnie opisy dotyczące kilku osób o podobnych nazwiskach i imionach w rzeczywistości dotyczą tej samej osoby.
Na tym etapie pracy skoncentrowano się wyłącznie na zapisach bibliograficznych**
3. Żółte podświetlenia to informacje „do wyjaśnienia” lub „do uzupełnienia”.
4. Przy wymienianiu funkcji, miejsca zatrudnienia, stopnia wojskowego itp. ścisłych informacji podano przynajmniej jedną datę roczną pod którą ją znaleziono.
5. W bibliografii umieszczono zarówno łodzian jak i wszelkie inne osoby, które miały osobisty kontakt z Łodzią, np. z okazji koncertu, spotkania sportowego, odczytu itp.
6. Zrezygnowano z dokładnego wskazywania w opisach zdjęć zbiorowych gdzie dana osoba się znajduje. W większości przypadków okazywało się to albo trudne do ustalenia albo wręcz niemożliwe.
7. Opisy zdjęć zostały tak sformułowane, aby bez ich obejrzenia dokonać wstępnego wyboru poszukiwanego zdjęcia.
8. Tam gdzie było to do ustalenia lub taka informacja została zawarta w podpisie podano dokładne daty wykonania danego zdjęcia.

Skróty

- (...?..., 1933, ...?...) – rok pełnienia danej funkcji, zatrudnienia w danym miejscu itp. na podstawie informacji zawartej w „Łwl”, z sygnalizacją, że prawdopodobnie był to dłuższy okres czasu
- – informacja do uzupełnienia

– Kowalski – informacja lub nazwisko do sprawdzenia

LITERA „Ż”

1. ŻABCZYŃSKI Aleksander

- ur. – zm.
- aktor Teatru Miejskiego w Łodzi (1928)

1928

- nr 40, z 30 IX, s. 3: Szczerbic w „Dziejach grzechu” St. Żeromskiego, w reż. Leona Schillera (Teatr Miejski w Łodzi)
- nr 51, z 16 XII, s. 2: ...rola ??... w „Kupcu weneckim” Williama Szekspira (Teatr Miejski w Łodzi)

2. ŻABICKI Zygmunt

- ur. – zm.
- artysta–malarz
- członek Polskiego Związku Zawodowego Artystów Plastyków w Łodzi (1935)
- w podpisie pod reprodukowanym obrazem jego pędzla tytułowany „profesorem” („ŁwI”, 1935/29, s. 8)

1935

- nr 22, z 2 VI, s. 6: reprodukcja obrazu p.t. „Las na Wołyniu I” pokazany na wystawie prac członków Związku Artystów Plastyków i grupy „Ryngraf” w galerii IPS-u w parku im. H. Sienkiewicza

- nr 29, z 21 VII, s. 8: reprodukcja obrazu – „Las na Wołyniu I” (ta sama co w nr-e 1935/22. s. 6)

1936

- nr 40, z 4 X, s. 7: obraz p.t. „Dom i ule na Polesiu”, zaprezentowany na III dorocznej wystawie członków Polskiego Związku Artystów Plastyków w Łodzi, w salach Instytut Propagandy Sztuki w parku im. H. Sienkiewicza
- nr 44, z 1 XI, s. 3: obraz p.t. „Las na Wołyniu II”
- nr 45, z 8 XI, s. 4: obraz p.t. „Droga do lasu na Polesiu”

3. ŻABIŃSKI?....

- ur. – zm.
- sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi (1931)

1931

- nr 24, z 14 VI, s. 3: w gronie kilku sędziów Sądu Okręgowego w Łodzi

4. ŻAK?.....

- ur. - zm.
- ksiądz
- kanonik kościoła pw. w Rzgowie
- założyciel (w 1899 r.) Towarzystwa Śpiewaczego im. św. Cecylii w Rzgowie

1930

- nr 49, z 1 XII, s. 6: na uroczystości z okazji 30-lecia Tow. Śpiewaczego im. św. Cecylii w Rzgowie
- nr 51, z 15 XII, s. 3: jak wyżej, w otoczeniu wszystkich członków chóru

5. ŻBIKOWSKA K.....

- ur. - zm.
- aktorka
- w sezonie 1936/1937 pracował w Teatrze Miejskim w Łodzi

1937

- nr 28, z 11 VII, s. 4: na deptaku w Krynicy Górskiej, w gronie aktorów, którzy w sezonie 1936/1937 pracowali w Łodzi

6. ŻDŹARSKI J.....

- ur. - ur.
- ksiądz-kanonik (1936), prałat (1937).
- kanclerz łódzkiej kurii biskupiej (1937)

1936

- nr 46, z 15 XI, s. 7: wraz z bp W. Jasińskim na uroczystości poświęcenia kaplicy 8-klasowego gimnazjum Czapczyńskiej (8.11.1936)

1937

- nr 41, z 10 X, s. 3: na otwarciu i poświęceniu „Salonu Sztuk Pięknych” łódzkiego artysty-malarza – Karola Endego przy ul. Nawrot 8 (30.09.1937)
- nr 50, z 12 XII, s. 2: na uroczystości poświęcenia nowego szpitala miejskiego im. św. Antoniego przy ul. Przędzalnianej 75 (4.11.1937)
 - podczas celebracji mszy w kaplicy szpitalnej
 - na obiedzie po uroczystościach

7. ŻELAZOWSKI Antoni

- ur. - zm. 26 X 1931 (Łódź)
- adwokat; członek Naczelnej Rady Adwokackiej w Łodzi
- radca prawny Magistratu m. Łodzi
- mieszkał przy ul. Andrzeja 5 (wg Kobojek G., [art. o ul. Andrzeja] „[w:] „Wędrownik”, 1998 lub 1999 r.)
- odegrał dużą rolę w przygotowaniu i zawarciu nowej umowy koncesyjnej na eksploatację sieci tramwajowej w Łodzi (podpisana w VI.1923 r.)

1925

- nr 8, z 22 II, s. 1: w gronie pracowników Magistratów m. Łodzi

1931

- nr 44, z 1 XI, s. 3: **zdjęcie portretowe**

8. ŻELEŃSKI, „Boy” Tadeusz

- ur.1874 - zm. 1941 (Lwów)
- pisarz, publicysta, tłumacz, lekarz

1925

- nr 38, z 20 IX, s. 9: w gronie znanych polskich pisarzy i dziennikarzy na otwarciu sezonu teatralnego w Łodzi (12.09.1925)

9. ŻELIGOWSKI Lucjan

- ur. – zm. 9 VII 1947 (Warszawa)
- generał broni Wojska Polskiego
- kilkakrotnie gościł w Łodzi, m.in. 15.07.1925 na święcie pułkowym 31 pułku piechoty Strzelców Kaniowskich

1925

- nr 29, z 19 VII, s. 2: **zdjęcie portretowe**

10. ŻELSKA Muszka

- ur. – zm.
- łodzianka
- piosenkarka kabaretowa
- występowała w Łodzi

1931

- nr 29, z 19 VII, s. 3: w towarzystwie Kazimierza Brzeskiego, autora tekstów i Romualda Gierasieńskiego, komika; na zdjęciu reklamowym gazety „Kurier Łódzki”

11. ŻEROMSKA Jadwiga

- ur. – zm.
- aktorka Teatru Popularnego w Łodzi w sezonach 1924/1925,?
- żona Żeromskiego, aktora Teatru Miejskiego w Łodzi

1924

- nr 4, z 14 IX, s. 2: Zofia w „Damach i huzarach” Aleks. Fredry (Teatr Popularny w Łodzi)
- nr 6, z 28 IX, s. 1: w gronie całego zespołu Teatru Popularnego w Łodzi

12. ŻEROMSKI ...?....

- ur. – zm.
- aktor Teatru Miejskiego w Łodzi (w sezonach 1924/1925, 1925/1926)
- mąż Żeromskiej, aktorki Teatru Popularnego w Łodzi
- łódzki dziennikarz Mieczysław Jagoszewski wspomina stałych współpracowników satyrycznego pisma „Czerwony kos”: (...) „Wrzos” (właśc. nazwisko Żeromski). To były aktor Teatru Miejskiego (...) przyszedł do nas z Warszawy (...). Jako aktor nie miał iskry bożej i cudów nie pokazał. Inteligentny, pisał rzeczy na poziomie (...). Był razem ze mną doradcą literackim teatrów miejskich w Łodzi do 1939.”[1].

BIBLIOGRAFIA:

- [1] PIĄTKOWSKI Bohdan, „Polska prasa satyryczno–humorystyczna w II RP (1919–1939”, s. 101. [rękopis pracy doktorskiej w B–ce Uniw. Łódzkiego]

1924

- nr 4, z 14 IX, s. 1: W gronie zespołu Teatru Miejskiego w Łodzi

1925

- nr 26, z 28 VI, s. 10: ...rola?... w „Lampce oliwnej” Emila Zegadłowicza (Teatr Miejski w Łodzi)
- nr 39, z 27 IX, s. 4: w gronie członków zespołu Teatru Miejskiego w Łodzi
- nr 52, z 24 XII, s. 1: syn Rudomskiej w dramacie „Ponad śnieg...” S. Żeromskiego (Teatr Miejski w Łodzi)

13. ŻMIGRODZKI Felicjan

- ur. – zm. 20 IV 1931
- mgr farmacji
- naczelny retaksator [recept] Kasy Chorych w Łodzi

1931

– nr 18, z 3 V, s. 6: **zdjęcie portretowe**

14. ŻMIJEWSKA-SZYMAŃSKA Jadwiga

- ur. 17 X 1888 (na Podolu) – zm.
- aktorka Teatru Miejskiego w Łodzi (sezon 1925/1926)
- debiutowała w 1908 w Krakowie w roli Panny Młodej w „Weselu” S. Wyspiańskiego
- następnie: do 1910 r. występowała w Łodzi, w Warszawie u Zalewskiego (1911–1912), w Wilnie (1913), w Kijowie (1914–1917), we Lwowie (1919–1921, w Krakowie (1925), w Łodzi (1926), w Warszawie u Szyfmana (1927), we Lwowie (1927–1928), w Łodzi (1933–1934) i Wilnie (1935–1939)
- role: w „Cydzie”, „Weselu”, „Mademoiselle”, „Sędziach”, „Kłątwie”
- w 1938 r. aktorka Teatru Miejskiego w Wilnie

BIBLIOGRAFIA:

[1] Czy wiesz kto to jest? W-wa 1938, s. 854 (**zdjęcie portretowe** + życiorys)

1925

– nr 39, z 27 IX, s. 4: w gronie całego zespołu Teatru Miejskiego w Łodzi

15. ŻMURKA Franciszek

- ur. – zm.
- artysta-malarz
- **łódzki ??**
- wystawiał w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi

1927

– nr 48, z 27 XI, s. 3: obraz p.t. „Na rozkaz imperatora”, wystawiony w Miejskiej Galerii Sztuki

16. ŻÓŁKWA?....

- ur. – zm.
- sędzia
- v-ce prezes Sądu Okręgowego w Łodzi
- przewodniczący Wydz. Cywilnego

1929

– nr 43, z 27 X, s. 1: **zdjęcie portretowe**

1930

– nr 8, z 23 II, s. 1: na balu karnawałowym łódzkich prawników

1931

- nr 4, z 25 I, s. 1: w gronie sędziów Sądu Okręgowego w Łodzi
- nr 8, z 22 II, s. 8: na balu karnawałowym Stowarzyszenia Urzędników Sądowych Okręgu Łódzkiego

17. ŻUCHOWSKA Grażyna

- ur. – zm.
- artystka-malarka z łódzkiego środowiska (1936)

– nr 42, z 18 X, s. 3: jej obraz p.t. „Portret p. X”, pokazany na III dorocznej wystawie członków Polskiego Związku Artystów Plastyków w Łodzi, w salach Instytutu Propagandy Sztuki w parku im. H. Sienkiewicza

18. ŻUCHOWSKI?....

- ur. – zm.
- **działacz Polskiego Związku Zachodniego (1935)**

1935

- nr 15, z 14 IV, s. 3: na akademii zorganizowanej przez zakładowe koło Polskiego Związku Zachodniego przy fabryce Rosenblatta w Łodzi

19. ŻWIRKO Franciszek

porównaj: **OSOBY** – ŻWIRKOWA Agnieszka (żona)

- ur.1895 – zm. 11 IX 1932 (Cierlicko)
- pilot, kapitan lotnictwa Wojska Polskiego
- instruktor w Dęblińskiej Szkole Orłąt
- w 1929 r. wraz z inż. Antonim Kocjanem pierwszy polski rekord świata w wysokości lotu (4.004 m.) na samolocie RWD-2
- w 1929 r. wraz z inż. S. Wigurę lot dookoła Europy (5 tys. km)
- w 1932 r. na samolocie RWD-6 zwycięstwo w międzynarodowych zawodach lotniczych turystycznych „Challenge” w Berlinie
- w dwa tygodnie później (..... 1932) zginął wraz ze S. Wigurę w drodze do Pragi w katastrofie Lotniczej pod Cierlickiem (**Cierlicku**) na Zaolziu
- w dniu 6 VII 1933 r. odcinek ulicy Pustej na wschód od ul. Piotrkowskiej otrzymał imię Stanisława Wigury; natomiast odcinek po przeciwnej stronie ul. Piotrkowskiej – Franciszka Żwirki
- tablice pamiątkowe w Łodzi:
 - = F. Żwirki i S. Wigury na ścianie łódzkiej katedry, na prawo od wejścia głównego (odsłonięta 10 IX 1930)
 - = F. Żwirki i S. Wigury na ścianie fabryki "Mera-Politik" przy ul. S. Wigury 21 w Łodzi (odsłonięta w latach 70-tych XX w.)

BIBLIOGRAFIA:

- [1] „Łódź w Ilustracji”, 1932, nr 40, s. 4–5 („Ostatni wywiad z por. Franciszkiem Żwirko 36 godzin przed tragedią cieszyńską.”)
- [2] „Dziennik Łódzki”, wyd. A, 13 II 2003, nr 37, s. 15 (SEMIK Teresa, Złote skrzydła (wywiad z jego synem – Henrykiem).

1930

- nr 42, z 12 X, s. 4: przy samolocie pilotowanym przez siebie (RWD-4, nr rej. SP-ADL), jako uczestnik III Krajowego Konkursu Awionetek na lotnisku Lublinek w Łodzi, na którym zdobył I miejsce (nr startowy 12 (**24.09**

–
6.10.1930)

1933

- nr 21, z 21 V, s. 1: uroczystość odsłonięcia pomnika F. Żwirki i S. Wigury na lotnisku Lublinek z udziałem Jego żony – Agnieszki
- s. 4: w samolocie na lotnisku Lublinek, jako członek kadry instruktorskiej w Szkole Pilotów; zdjęcie z 1930 r.)
- nr 38, z 17 IX: fotoreportaż z uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej F. Żwirki i S.

Wigury na ścianie łódzkiej katedry (**10.09.1933**)

s. 3: – moment poświęcenia tablicy przez ks.

– widok ogólny tablicy

– uczestnicy uroczystości

– jak wyżej, inne ujęcie

s. 7: poczet sztandarowy oddz. łódzkiego Związku Legionistów podczas tej uroczystości

20. ŻWIRKOWA Agnieszka

porównaj: **OSOBY** – ŻWIRKO Franciszek (mąż)

- ur. – zm.

1933

- nr 21, z 21 V, s. 1: na uroczystości odsłonięcia pomnika F. Żwirki i S. Wigury na lotnisku Lublinek składa wiązanekę pod pomnikiem (**13** lub **14.05.1933**)

21. ŻYCHLEWSKI Tadeusz

vel Żychliński

patrz: OSOBY – ŻYCHLIŃSKI Tadeusz

22. ŻYCHLIŃSKI Tadeusz

vel Żychlewski

- ur. – zm.
- uczeń Szkoły Rysunku i Malarstwa Wacława Dobrowolskiego w Łodzi (1933, 1935, 1936)

1933

- nr 12, z 19 III, s. 4: zdjęcie zbiorowe Jego prac; głównie portrety
- nr 51, z 17 XII, s. 6: reprodukcje prac:
 - portretkogo?.....
 - zestaw prac na I wystawie Szkoły

1936

- nr 12, z 22 III, s. 3: prace: akt mężczyzny; rysunek z datą 15 VII 1935

23. ŻYCZKOWSKI Aleksander

- ur. – zm.
- nauczyciel
- kierownik 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej Nr 11 w Łodzi (1924–1930) [1]
- z tej szkoły odszedł na emeryturę w 1930 r.

BIBLIOGRAFIA:

[1] „Hasło Łódzkie”, 2.02.1930, nr 5, s. 7 ([zdjęcie portretowe](#))

1930

- nr 23, z 1 VI, s. 3: w gronie członków szkolnego kółka dramatycznego i nauczycieli Szkoły

24. ŻYTECKI E.....

- ur. – zm.
- z podpisu pod zdjęciem: „artysta scen polskich przebywający na gościnnych występach w Łodzi, występujący w roli głównej w „Ivarze Kreuger”autor?..... w Teatrze Miejskim w Łodzi”

1934

- nr 7, z 18 II, s. 5: według [portretu rysunkowego](#) łódzkiego malarza Wacława Dobrowolskiego

25. c.d. w przygotowaniu